

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 28 lipca 2016 r.

Poz. 3178

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 25 lipca 2016 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Witanowszczyzna”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 i 1936 oraz z 2016 r. poz. 422) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Witanowszczyzna”, zwanego dalej rezerwatem.

§ 2. 1. Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie w stanie naturalnym ekosystemów leśnych lasów łęgowych i grądów, a w szczególności zachowanie stanowisk rzadko występujących na niżu gatunków górskich tj. parzydła leśnego *Aruncus sylvestris*, cebulicy dwulistnej *Scilla bifolia* oraz bodziszka żałobnego *Geranium phaeum*.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie na obszarze oderwanym od kompleksu lasów Puszczy Mielnickiej;
- 2) obecność starodrzewów, w których rozpoczęte zostały rębnie częściowe;
- 3) zmonotypizowane drzewostany młodszych klas wieku;
- 4) obecność obcych i ekspansywnych gatunków w drzewostanach;
- 5) zagrożenie stanowisk gatunków górskich;
- 6) położenie rezerwatu na gruntach Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Nurzec.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Obszar ochrony czynnej obejmuje cały rezerwat.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej w rezerwacie, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Beata Bezubik

Załączniki do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 25 lipca 2016 r.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków w obszarze rezerwatu:

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1	Zubożenie składu gatunkowego młodników i drągowin.	Regulacja składów gatunkowych młodników i drągowin na korzyść gatunków właściwych dla zbiorowiska
2	Ekspansja obcych ekologicznie i geograficznie gatunków roślin drzewiastych, głównie dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> i topoli hybrydowej <i>Populus sp.</i>	Mechaniczne usunięcie okazów gatunków obcych.
3	Intensywny proces zamierania jesionów i wiązów.	Monitorowanie procesu.
4	Degeneracja młodych drzewostanów w I klasie wieku na odnowionych gniazdach.	Pielęgnacja młodników na gniazdach.
5	Monotypizacja siedlisk łąkowych i lęgowych – niewłaściwa struktura gatunkowa drzewostanów w III-V klasach wieku.	Poprawa struktury gatunkowej poprzez stopniową przebudowę drzewostanów na korzyść gatunków optymalnych dla siedlisk łąkowych.
6	Przemiany sukcesyjne na stanowisku bodziszka żalobnego.	1. Wykaszenie płatów roślinności łąkowej i szuwarowej, w których występują gatunki górskie. 2. Usuwanie pojedynczych oraz występujących grupowo drzew i krzewów zaciemniających stanowiska gatunków górskich.
7	Sukcesja gatunków drzewiastych na terenach otwartych.	Wykaszenie wyznaczonych powierzchni.
8	Ekspansja obcych ekologicznie i geograficznie roślin zielnych – niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> przy drodze na północnej granicy rezerwatu.	Usuwanie osobników przed okresem dojrzewanania owoców.
9	Zaśmiecanie terenu.	Zbieranie śmieci. Edukacja społeczeństwa. Wzmoczone patrolowanie obszaru rezerwatu przez służby leśne w okresie letnim.
10	Niszczanie oznakowań i infrastruktury rezerwatu.	Bieżące naprawy i uzupełnianie infrastruktury i oznakowań.

Załącznik Nr 2

Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań:

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres	Lokalizacja ¹
1	Eliminacja z drzewostanu gatunków obcych geograficznie.	Usuwanie ze składów gatunkowych egzemplarzy: dębu czerwonego, modrzewia europejskiego i innych obcych, z wywiezieniem drewna z obszaru rezerwatu. Zabieg prowadzić w okresie zimowym, przy zaleganiu pokrywy śnieżnej lub zamrożonej pokrywie glebowej. Powierzchnia: 71,47 ha.	Cały rezerwat (za wyjątkiem oddz 370a, 371a, 372d)
2	Stopniowa przebudowa drzewostanów II klasy wieku na korzyść gatunków optymalnych dla zbiorowisk leśnych.	Usuwanie ze składów gatunkowych egzemplarzy niewłaściwych dla danego zbiorowiska, głównie lekkonasiennych (Brz) na korzyść Db, Lp, Wz, Kl, Js; oraz przerzedzenie i wzbogacenie fitocenozy zmonotypizowanych (z możliwością zagospodarowania drewna). Pozostawić na gruncie minimum 20 % masy drewna. Zabieg prowadzić w okresie zimowym, przy zaleganiu pokrywy śnieżnej lub zamrożonej pokrywie glebowej, trzy razy (co 5 lat) w okresie obowiązywania planu ochrony.	Oddz. 370c, na pow. 3,18 ha Oddz. 370f, na pow. 4,37 ha Oddz. 370h, na pow. 2,82 ha Oddz. 372a, na pow. 1,34 ha
3	Poprawa struktury gatunkowej i wiekowej w zbiorowiskach grądowych i lęgowych III - V klasy wieku.	1. Stopniowa, długookresowa przebudowa drzewostanów na korzyść gatunków optymalnych dla siedlisk grądowych - Db, Lp, Wz, Kl, Js (z możliwością zagospodarowania drewna). Pozostawić na gruncie minimum 33% masy drewna. Zabieg prowadzić w okresie zimowym, przy zaleganiu pokrywy śnieżnej lub zamrożonej pokrywie glebowej, dwa razy (co 10 lat). 2. Nie należy odnawiać naturalnych, drobnych luk i prześwieleń, pozostawiając je do naturalnej sukcesji.	Oddz. 370b, na pow. 10,4 ha Oddz. 371b, na pow. 3,97 ha Oddz. 372b, na pow. 1,28 ha Oddz. 372c, pow. 4,07 ha Oddz. 372f, pow. 3,18 ha
4	Usuwanie obcej i ekspansywnej topoli hybrydowej oraz zachowanie i pielęgnacja stanowiska parzydła leśnego.	Stopniowe wycinanie uprawianej topoli hybrydowej poprzez poszerzanie istniejących, odnowionych gniazd i zakładanie	Oddz. 370a, na pow. 3,63 ha Oddz. 371a, na pow. 1,77 ha

¹ Wg Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Nurzec na lata 2009-2018

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres	Lokalizacja ¹
		nowych (z możliwością zagospodarowania drewna). Odnowienie gatunkami właściwymi dla danego siedliska. Zabieg prowadzić w okresie zimowym, przy zaleganiu pokrywy śnieżnej lub zamrożonej pokrywie glebowej, cztery razy (co 5 lat) w okresie obowiązywania planu ochrony.	Oddz. 372d, na pow. 0,44 ha
5	Pielęgnacja młodników w I klasie wieku na odnowionych gniazdach.	Prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych o charakterze selekcji negatywnej na odnowionych gniazdach, z możliwością wywiezienia drewna z obszaru rezerwatu. Gniazda należy pozostawić do sukcesji naturalnej. Zabieg prowadzić w okresie zimowym, przy zaleganiu pokrywy śnieżnej lub zamrożonej pokrywie glebowej, jednokrotnie w pierwszym dziesięcioleciu obowiązywania planu ochrony.	Oddz. 370a, na pow. 1,62 ha Oddz. 371a, na pow. 0,81 ha Oddz. 371g, na pow. 0,53 ha Oddz. 372d, na pow. 1,15 ha
6	Ochrona czynna stanowisk bodziszka żalobnego oraz zbiorowisk nieleśnych.	Wykaszenie ekspansywnych ziółorośli oraz usuwanie nalotów drzew i krzewów na stanowisku bodziszka żalobnego. Zabieg prowadzić co dwa lata podczas obowiązywania planu.	Oddz. 371c, na pow. 0,46 ha Oddz. 371d, na pow. 0,12 ha
7	Zwalczanie obcych gatunków roślin.	Usuwanie osobników niecierpka drobnokwiatowego przed okresem dojrzewania owoców.	Obszar rezerwatu
8	Bieżące naprawy i uzupełnianie infrastruktury i oznakowań.	Według potrzeb.	Obszar rezerwatu
9	Edukacja w zakresie ochrony lokalnej przyrody skierowana głównie do dzieci i młodzieży a także do wybranych grup społeczności dorosłych.	Według potrzeb.	Obszar rezerwatu
10	Usuwanie śmieci.	Według potrzeb.	Obszar rezerwatu
11	Wzmoczone patrolowanie obszaru rezerwatu przez służby leśne, szczególnie w okresie letnim.	Według potrzeb.	Obszar rezerwatu
12	Dochodzenie zwierzyny łownej postrzelonej poza granicami rezerwatu.	Według potrzeb.	Obszar rezerwatu

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1951, z późn. zm.), dalej: ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan ochrony dla rezerwatu przyrody. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Witanowszczyzna” został sporządzony na okres 20 lat zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody z dostosowaniem zakresu prac do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt tego planu został sporządzony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody z uwzględnieniem zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

Rezerwat przyrody „Witanowszczyzna” został utworzony Rozporządzeniem Nr 18/07 Wojewody Podlaskiego z dnia 10 grudnia 1997 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 279, poz. 3201). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie w stanie naturalnym ekosystemów leśnych lasów łęgowych i łąk, a w szczególności zachowanie stanowisk rzadko występujących na niżu gatunków górskich tj. parzydła leśnego (*Aruncus silvestris*), cebulicy dwulistnej (*Scilla bifolia*) oraz bodziszka żałobnego (*Geranium phaeum*).

Rezerwat przyrody „Witanowszczyzna” obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa będących w zarządzie Nadleśnictwa Nurzec o łącznej powierzchni 80,80 ha. Jest on położony na terenie gminy Nurzec-Stacja w powiecie siemiatyckim w województwie podlaskim.

Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze rezerwatu w planie ochrony nie wskazano obszarów ochrony krajobrazowej i ścisłej. Nie wskazano również obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa w rezerwacie oraz miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza w rezerwacie. Udostępnienie obszaru rezerwatu w tych celach może mieć miejsce na podstawie stosownych zarządzeń wydawanych na podstawie art. 15 ust 1 pkt 10, 13, 15, 17, 18, 21 i 23 ustawy o ochronie przyrody bądź w drodze indywidualnych zezwoleń wydawanych na podstawie art. 15 ust. 4 lub 5 ustawy o ochronie przyrody. Ponadto nie wprowadzono ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nurzec-Stacja, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych na obszarze rezerwatu.

Projekt zarządzenia został skonsultowany z Nadleśnictwem Nurzec i Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Białymstoku oraz członkami Regionalnej Rady Ochrony Przyrody. Uwagi zgłoszone przez te podmioty zostały częściowo uwzględnione w projekcie planu ochrony.

Udział społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu został zapewniony zgodnie z przepisami Rozdziału 3 Działu III ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.). Dnia 11.03.2016 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku obwieszczeniem znak: WPN.6202.11.2016.MW zamieszczonym w prasie, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku poinformował o możliwościach zgłaszania uwag i wniosków do projektu zarządzenia w

sprawie ustanowienia planu ochrony oraz pełnej dokumentacji sprawy dostępnej do wglądu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w terminie 21 dni od daty ogłoszenia. W wyznaczonym czasie wpłynęło pismo Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot Oddział Podlaski zawierające następujące uwagi i wnioski do przedmiotu postępowania, które rozpatrzono w następujący sposób:

1. Zawnioskowano o rezygnację z zabiegu stopniowej przebudowy drzewostanów II klasy wieku na korzyść gatunków optymalnych dla zbiorowisk leśnych oraz poprawy struktury gatunkowej i wiekowej w zbiorowiskach grądowych i łęgowych III-V klasy wieku, a jeżeli przebudowa jest niezbędna o pozostawienie całości biomasy na gruncie do całkowitej mineralizacji.

Z dokumentacji planu wynika, że w przedmiotowych lokalizacjach znajdują się drzewostany zgodne lub częściowo zgodne z siedliskami, na których występują, powstałe wskutek prowadzenia gospodarki leśnej przed ustanowieniem rezerwatu. Prowadzenie przebudowy i poprawy struktury gatunkowej i wiekowej ma za zadanie wspomocenie regeneracji zbiorowisk poprzez promowanie gatunków, które je w głównej mierze budują. Nie oznacza to jednak, że z drzewostanu zostaną usunięte wszystkie gatunki domieszkowe. Gatunki te będą usuwane tylko wtedy jeżeli będzie to korzystne dla występujących w zbiorowisku osobników gatunków optymalnych. W przypadku propozycji dotyczącej pozostawienia całości biomasy należy zauważyć, że w treści zadania ujęto zapis mówiący o pozostawieniu minimum 20% lub 33% masy drewna do naturalnego rozkładu (zależnie od zabiegu). Zapis przedmiotowy zatem daje możliwość pozostawienia większej ilości wycinanych drzew jeżeli będzie to konieczne dla osiągnięcia jego docelowej ilości dla danego zbiorowiska. Z uwagi na wskazane argumenty nie uwzględniono propozycji w planie ochrony.

2. Zawnioskowano o rezygnację z zapisu umożliwiającego dochodzenie zwierzyny łownej na terenie rezerwatu postrzelonej poza jego granicami.

Zaproponowane działanie wynika ze szkód powodowanych przez zwierzynę łowną w sąsiedztwie rezerwatu i prowadzenia tam polowań w celu ich ograniczenia. Nie ma możliwości zamieszczenia wpisu w planie ochrony o przesunięcie od granic rezerwatu miejsc prowadzenia polowań. Celem zadania polegającego na dochodzeniu postrzałków jest uśmiercenie zwierzyny w sposób humanitarny zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zwierząt. Z uwagi na wskazane argumenty nie uwzględniono propozycji w planie ochrony.

W myśl art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony został przekazany za pośrednictwem platformy ePUAP Radzie Gminy Nurzec-Stacja celem zaopiniowania. Organ ten nie zajął stanowiska w ustawowym terminie w związku z czym zgodnie z art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515, z późn. zm.) przyjęto, że zaopiniował w całości pozytywnie przedłożony projekt.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.) został uzgodniony z Wojewodą Podlaskim.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.) pismem znak: NK-I.0521.68.2016.MGM z dnia 05.06.2016 r. został nieuzgodniony z Wojewodą Podlaskim. Wskazano następujące uwagi:

W załączniku nr 1 pod liczbą porządkową 8 jako zagrożenie wskazano ekspansję obcej ekologicznie i geograficznie rośliny zielnej - niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* przy drodze na północnej stronie rezerwatu, zaś jako sposób jego eliminacji określono „Brak skutecznych metod ograniczających występowanie gatunku”. Tymczasem w

załączniku nr 1 do projektu zarządzenia dyrektora Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Sokóły” położonego tak jak i rezerwat „Witanowszczyzna” na terenie gminy Nurzec-Stacja przy identycznym zagrożeniu jako sposób eliminacji wskazano „Usuwanie osobników przed okresem dojrzewania owoców”. Z uwagi na powyższe, uzgodnienie przedłożonego projektu zarządzenia będzie możliwe po przedstawieniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku wersji projektu określającego jednakowe sposoby eliminacji zagrożeń przyjętych w planach ochrony sąsiadujących rezerwatów, położonych na terenie jednej gminy, bądź wyjaśnienie w uzasadnieniu do aktu normatywnego przyjętych różnych sposobów eliminacji takich samych zagrożeń.

Projekt zarządzenia po uwzględnieniu uwag zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525, z późn. zm.) został uzgodniony z Wojewodą Podlaskim.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Białymstoku

Beata Bezubik